

[Thorndahl]

»Tilsynsmyndigheden kan sætte en kommunalbestyrelses beslutning ud af kraft, når beslutningen findes stridende mod lovgivningen.

Stk. 2. Dersom en kommunalbestyrelse har handlet i strid med lovgivningen, herunder undladt at udføre en foranstaltning, hvortil den er forpligtet, træffer tilsynsmyndigheden de nødvendige foranstaltninger, herunder eventuel bestemmelse om tvangsbøder. I fornødent fald kan tilsynsmyndigheden rejse sag ved domstolene om personligt ansvar for medlemmer af kommunalbestyrelsen for den pågældende beslutning eller undladelse.«

Disse bestemmelser skulle, hvis de blev anvendt efter hensigten, virke særdeles præventive. Rent faktisk kan man imidlertid af dagspressen konstatere et stigende antal konstaterede og erkendte kommunale lovovertrædelser og eksempler på magtfordrejning. Og altså også et stærkt stigende antal klagesager hos tilsynsrådene, der åbenbart – det indikerer stigningen i antallet af klagesager i sig selv – generelt ikke træffer beslutninger, som indebærer, at kommunalbestyrelserne herefter træffer afgørelser, der virker mere rimelige og rigtige.

Vore kommuner styres i dag politisk reelt kun af kombinationer af de fire gamle partier: socialdemokratiet, det radikale venstre, det konservative folkeparti og venstre.

Ser man på den totale sammensætning af vore 14 tilsynsråd, kan man konstatere, at der er 24 socialdemokrater, 4 radikale, 13 konservative, 14 fra venstre og et enkelt medlem af fremskridtspartiet. Det er derfor nærliggende at antage, at tilsynsrådene i strid med hensigten ikke træffer objektive, men rent partipolitiske beslutninger. En fremgangsmåde der logisk kan forklare det stærkt stigende antal klager og en stærkt stigende presseomtale af kommunale ulovligheder.

Tilsynsrådene kan kvalitetsmæssigt forbedres væsentligt enten ved en bredere politisk sammensætning udnævnt ministerielt og med en fordeling svarende til det seneste folketingsvalg eller måske bedre ved en udpejning, der principielt svarer til udvælgelsen af domsmænd.

Besvarelse (10/7 80):

Indenrigsministeren (Henning Rasmussen):

Jeg vil gerne, da der i begrundelsen for spørgsmålet bruges udtrykket »politiske klagesager«, bemærke, at denne betegnelse efter min mening kan give anledning til misforståelser. Det, der tænkes på, er formentlig sager inden for det såkaldte »legalitetstilsyn«, dvs. det almindelige tilsyn med, at kommunerne efterlever gældende ret.

Som jeg oplyste i min redegørelse vedrørende statsamtterne, som jeg den 7. maj 1980 forelagde folketinget, er der i den 10 års periode, i hvilken tilsynsrådene har virket, sket en betydelig vækst i antallet af disse sager. Dette gælder såvel sager, som rejses af mindretal i kommunalbestyrelser, som sager, der rejses af borgere, af tilsynsrådet selv eller af kommuner.

Jeg er ikke enig i, at den påpegede stigning i antallet af disse sager skulle kunne forklares ved, at de afgørelser, de enkelte tilsynsråd træffer, ikke har præventiv indflydelse på kommunalbestyrelsernes handlemåde.

Stigningen i antallet af sager af denne art skyldes efter min opfattelse derimod, at der gennem 1970'erne er sket en betydelig udvidelse af den kommunalt administrerede lovgivning. Jeg mener endvidere, at offentligheden – bl. a. som følge af at tilsynsrådernes virksomhed i vidt omfang refereres i pressen – i stigende omfang er blevet opmærksom på muligheden for at indbringe en kommunalbestyrelses beslutning for tilsynsrådet.

Det er på ingen måde mit indtryk, at der, som anført i spørgsmålet, er grundlag for en antagelse om, at tilsynsrådene, det være sig på legalitetsområdet eller inden for godkendelsesområdet, ikke skulle træffe sine afgørelser på rent sagligt grundlag. Derved, at sagerne forberedes af formanden og et sekretariat, der rummer juridisk ekspertise, og derved, at formanden i samarbejde med de folkevalgte medlemmer træffer afgørelserne, er det efter min opfattelse sikret, at disse træffes på et fuldt forsvarligt grundlag.

Til det stillede spørgsmål vil jeg gerne bemærke følgende:

Som det fremgår af § 48, stk. 1, i lov om kommunernes styrelse, vælges de 4 folkevalgte medlemmer af det enkelte tilsynsråd af amtsrådet blandt dets medlemmer. De enkelte amtsråd foretager valget efter nøjagtig de samme regler, som gælder i alle andre tilfælde, hvor et amtsråd – eller en kommunalbe-